

10 anys sense Ernest Lluch

LLUÍS MARIA DE PUIG

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 21 de novembre del 2010

Fa 10 anys que ens van robar Ernest Lluch, que ens van privar de continuar escoltant-lo, llegint-lo, veient-lo entre nosaltres. Quan el dia 21 de novembre del 2000 Lluch va ser assassinat per ETA, la societat catalana i espanyola van quedar sotragades amb la notícia i es va produir una reacció multitudinària de commoció general. Lluch era una personalitat molt coneguda i apreciada: catedràtic universitari que havia fet escola, historiador de Catalunya i Espanya, especialista en la història del pensament econòmic, d'obra prou extensa i divulgada, present en tertúlies i programes radiofònics i televisius, si bé allò que el va fer una persona generalment coneguda va ser la seva condició de dirigent polític socialista, ja que va ser diputat i, més tard, ministre de Sanitat.

Ernest Lluch havia nascut a Vilassar de Mar (Maresme) el dia 21 de gener de 1937. A Barcelona va cursar el batxillerat els anys 1947-1955. Els últims cursos de batxillerat va simultaniejar l'estudi amb el treball en el negoci familiar (fabricació de cinturons, corretges, elàstics) fent de viatjant de comerç per tot Espanya. Al mateix temps que feia el servei militar a Barcelona va començar, el 1956, la llicenciatura en Ciències Polítiques, Econòmiques i Comercials a la UB, que va obtenir l'any 1961, amb premi extraordinari. Mentre feia els cursos de doctorat el 1962, va anar a completar els estudis a París amb el professor Pierre Vilar a l'École des Hautes Études de la Sorbona, i al tornar va iniciar la docència en les classes pràctiques de política econòmica i després com a ajudant del professor Fabià Estapé, a qui va considerar sempre el seu mestre, fins que va ser expedientat i posteriorment expulsat de la universitat el 1966

per actuacions inacceptables per al règim. El 1970 va presentar la seva tesi doctoral i es va incorporar a la Universitat de València, on va passar 10 anys de docència, investigació i política.

L'aportació de Lluç als estudis econòmics i a la divulgació de la teoria econòmica va començar des de molt jove. La seva principal contribució a la història del pensament econòmic va ser el tema de la seva tesi doctoral, *El pensament econòmic a Catalunya (1760-1840)*, que obria moltes vies d'investigació històrica. Un fil que Ernest Lluç ja no va deixar mai i que el va acabar convertint en un dels millors coneixedors del segle XVIII català i espanyol.

Des de molt jove va tenir inquietuds cíviqes i públiques, i com tants de la seva generació, es va implicar en la política. El trobem ben aviat en l'embrió de les organitzacions unitàries catalanes, com ara la Taula Rodona de Forces Polítiques, predecessora de la Coordinadora de Forces Polítiques i de l'Assemblea de Catalunya. Integrat a Convergència Socialista, va participar en la creació del Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE), i més tard va ajudar a fundar el PSPV. En les primeres hores de la transició va ser diputat per Girona el 1977 i va repetir el 1979.

Ministre de Felipe González

El 1982 és diputat per Barcelona i és nomenat ministre de Sanitat del primer Govern de Felipe González. Una vegada ministre, va portar a terme una feina absolutament remarcable: va ser el ministre de la universalització de la Seguretat Social, va ser l'impulsor de la reforma farmacèutica, el primer a establir un departament per a la defensa dels

consumidors, i va iniciar estructuralment la lluita contra la sida i el tractament sanitari del problema de la droga. Va tenir ocasió d'actuar com un perfecte socialdemòcrata i no la va desaprofitar.

Quan va deixar els càrrecs polítics va tornar a la universitat, la seva gran vocació. També va passar una temporada a l'Institut d'Estudis Avançats de Paterson (Princeton, EUA) on va treballar sobre l'origen de l'economia matemàtica. I des del 1989 fins al 1996 va ser rector de la Universitat Menéndez y Pelayo, a la qual va donar un impuls i una elevació reconeguda per tothom. Lluch va tenir uns àmbits vitals que el van marcar: Catalunya, València, Saragossa, Madrid i el País Basc. Catalunya, per a la qual va mantenir una preocupació constant, per la seva història, la seva cultura, el seu futur. Però expulsat de la UB se'n va anar a València, on es va implicar amb la societat valenciana en tots els aspectes: els acadèmics, els polítics. Ho va fer a la seva manera, estudiant el país i elaborant un llibre de referència, *La via valenciana*. Madrid com a diputat i ministre va ser l'espai de la seva màxima realització política, especialment en aquella etapa tan delicada i intensa de la transició. També Madrid va ser per a ell un espai privilegiat d'estudi amb els seus arxius i biblioteques.

Quan va entrar en contacte amb Euskadi, va quedar impressionat, fascinat. El va voler conèixer bé i el va estudiar i el va viure. Es va enfrontar al problema central d'Euskadi, el terrorisme. va escriure, va reflexionar i va expressar la seva idea de la necessitat de trobar una sortida constitucional, política i pacífica, contra tota imposició. Va combatre els assassins i també va criticar els antinacionalistes, amb arguments i propostes raonables, sensates, parlant de diàleg.

Van matar aquell home amable i savi, ara fa 10 anys. ¡Què no ens hauria donat Ernest Lluch durant aquests anys! La ràbia al cap del temps encara és immensa. El seu record resta i restarà viu entre nosaltres sempre més.